

gospodarske, obrtniške in narodne.

zhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold, za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 28. junija 1876.

O b s e g: Razpis treh štipendij za učence na kmetijski šoli „Francisko-Josefinum“ v Mödlingu nad Dunajem. — Kedaj naj se senožeti kosijo? — Kmetijski zgodovinski spomini vsega sveta vredjeni po mesecih. (Dalje.) — Gospodarske novice. — Škodljiva stran šivalnic (Nähmaschinen). — C. k. upravni sodni dvor ali opravna sodnija. (Konec.) — Ljudska šola. — Škofje vsake sorte. — Slovansko slovstvo. — Softe na Turškem. — Mati ga izdá. (Kon.) — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Razpis treh štipendij

za učence na kmetijski šoli „Francisko-Josefinum“ v Mödlingu nad Dunajem.

Dve štipendiji ste ustanovljeni od presvitlega cesarja iz lastne blagajnice, med katerima ena ima ime cesarja, druga pa cesarice, — eno štipendijo pa je ustanovil svitli nadvojvoda Karol Ludevik; vsaka štipendija znaša po 250 gold. za vsako leto. Prošnjiki za te štipendije na imenovani kmetijski šoli, katera traja 3 leta, morajo izkazati: 1) da so njihovi stariši ali varuhi zadovoljni, da v to šolo stopijo, 2) da so vsaj 16 let stari, 3) da imajo študije spodnje gimnazije ali realke; tem bolje je pa, če morejo zraven unega tudi skazati, da so na katerem večem posestvu že nekoliko prakse si zadobili v kmetijstvu. — Prošnje s priloženimi spričali se imajo zadnji čas do 31. avgusta t. l. vložiti pri vodstvu gori omenjene šole. — Štipendisti niso oproščeni dotične šolnine. Kdor še kaj več o osnovi te šole izvedeti želi, dobí šolski program od navedenega vodstva.

Kedaj naj se senožeti kosijo?

O tem, kedaj je pravi čas, travnike kositi, je še zmirom nekoliko prepira med kmetovalci.

Eni trdijo, naj se kosijo takrat, ko trava na senožetih v najlepšem cvetju stoji, — drugi takrat, ko je večí del trave že ocvelo, — tretji pa, ko je vsa trava popolnoma ocvela.

Kdo ima prav?

Tudi rastline na senožetih, kakor žita, napravijo na vrhu svojem seme (klasje), v katero se iz bilk preseli največ redivne tvorine. Vsaj vsak to vé, da žito ima v klasji (zrnji) svoj kapitál, bilka potem je samo manj vredna slama.

Ta prevdarek naj bi kmetovalcem veljal za razsodbo pričkanja: kedaj je najbolje travnike kositi.

Da bo senó dobro in redivno, ne pa slama, naj se senožeti kosijo takrat, ko je trava v najlepšem, polnem cvetju. Takrat je cela bilka še polna dobrega soka in tedaj tečna klaja. Pozneje je že od dne do dne bolj trda, in mnogo trave in deteljce postane suhlad, ki ni veliko bolja od suhe žitne slame.

Res je sicer, da pôzna košnja okrepčá travnik zato, ker se mnogo semena iz ocvelih rastlin poseje na travnik; al gospodar naj na vago dene prevdarek: ali mu ni za živino zgube veliko, če nakosí manj in pa slabe, to je, manj redivne klaje?

Če le na kúp gledaš, ne pa na to, koliko ima kúp v sebi, grozno se motiš!

Kar morebiti travnik zgubí s tem, da se poseje semena manj po njem, ker rastline niso še popolnoma ocvele, to se mu pa po vse nadomesti s tem, če senožeti svoje ne daje „škrjancem gnojiti“, ampak da jo sam gnojí včasih in, kjer je mogoče, z vodo napaja. Jasen dokaz tej resnici je to, da marsikater gospodar ima blizo svoje hiše vrt ali kak drug kos zemlje, kjer travo po 4 ali celó 5krat na leto kosí, da živini frišno klajo poklada. In prav na tacih zemljiščih izraste vsako leto največ in najbolj tečne trave.

Letos, žalibog, pa deževno vreme gospodarjem nagaja, da proti pravemu spoznanju svojemu, da ni dobro kositi pozno, bodo vendar morali pozno kositi, — drugi pa, ki so že kosili, ne morejo mrve domú spraviti ali pa jo spravijo le mokro domú. Za take nadloge se svetuje sledeče.

Kdor ni mogel mrve na travniku do dobrega posušiti, sušiti jo mora v kozolcu, če ga ima, ali pa pod streho na tleh, kjer se podloge naredé iz dilj ali lés, na katere se nameče najprej na dno malo slame, potem pa mrva. — Pomaga tudi ne dosti suho mrvo v senici tako skladati, da poredoma pride ena lega mrve, ena pa suhe slame, kajti suha slama veliko senene vlage na-se potegne. — Še tretja pomoč — se ve najdražja — je ta, da se mokrotno senó dá malo osušiti, potem v senici močno stlačiti in pa s kuhinjsko soljo osoliti, da se nekoliko skisa; tako dobro stlačena in okisana mrva se ne spridi, ampak še bolja je z dodano soljo.

Gospodarske novice.

* Pišče s plavutami med kremplji na nogah kažejo v vasi Rödhen pri Giesenu na Nemškem. Zleglo se je to pišče pri nekem kmetu, ki ima kokoši ondi navadnega plemena. O čudni tej prikazni modrujejo zdaj naravoslovci, od kodi ta izrodek? Nekateri mislijo, da se je puta plemenila z raco, kar pa dozda po nobeni skušnji ni verjetno.